

РОЗВИТОК БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

У статті аналізується вплив бальної хореографії на культурні тенденції, технічний розвиток та інновації стилів танців у другій половині ХХ століття. Особлива увага приділяється впливу соціально-історичних факторів на появу нових форм бальної хореографії.

Ключові слова: бальний танець, бальна хореографія, конкурсний танець, спортивний танець, європейська та латиноамериканська програми бальних танців.

The article analyzes the influence of ballroom choreography on cultural trends, technical development and innovations of dance styles in the second half of the 20th century. Special attention is paid to the influence of socio-historical factors on the emergence of new forms of ballroom choreography.

Keywords: ballroom dance, ballroom choreography, competitive dance, sports dance, European and Latin American ballroom dance programs.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Бальна хореографія являється, крім як видом мистецтва, ще і засобом культурної комунікації, що розвиває соціокультурне середовище та привносить зміни у нього. Через політичну, економічну та культурну еволюцію часу другої половини ХХ століття, танці зазнали суттєвих змін. Не дивлячись на те, що бальна хореографія з розвитком інновацій масштабувала свої можливості та була розповсюджена у маси, вона зберегла свою автентичність та традиційні форми бального танцю. Науковою актуальністю дослідження є розуміння того, що як соціально-культурні процеси вплинули на еволюцію бальної хореографії, перетворивши її на складний соціокультурний феномен.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове дослідження бального танцю другої половини ХХ століття ґрунтується на основі праці українських та зарубіжних дослідників. Наприклад Джонатан Вілкінсон у своїй книзі "Техніка бальних танців ХХ століття" акцентує на тому як технічні інновації вплинули на розвиток спортивного танцю. Він стверджує: "Техніка виконання стала основою для подальшої професіоналізації бальних танців, дозволивши їм увійти до світового культурного контексту" [4, с. 33].

Або наприклад Роберт Джонсон у книзі "Latin Dance and Its Influence" зосереджується на тому як збагатився танець ритмічністю та емоційним забарвленням завдяки впровадженню латиноамериканських танців у бальну хореографію. Джонсон зазначає: "Латиноамериканські танці привнесли новий ритм та пристрасть у бальні танці, що дозволило їм відкритися для нових глядачів і виконавців" [2, с. 89].

Треба зазначити також, як про соціально-культурні зміни після Другої світової війни, що сприяли популяризації бальної хореографії, у своєму дописі "Танцювальна культура у контексті соціальних змін" розказувала Валентина Романчук. Вона стверджує, що "з розвитком масових медіа та зростанням

популярності танцювальних конкурсів, бальні танці стали доступнішими для масового глядача, що дозволило їм стати частиною глобальної культурної сцени" [3, с. 78].

Метою статті є виявлення основних факторів, що сприяли розвитку бальної хореографії у другій половині ХХ століття, як вона еволюціонувала, дослідження соціокультурних процесів, що мали вплив на танець та його форму у цей період часу. У процесі дослідження ставляться такі завдання: проаналізувати технічний розвиток у бальній хореографії, виявити як конкурси та медіа вплинули на розвиток, також дослідити який вклад оказали політичні та соціально-культурні зміни на бальні програми.

Вплив соціокультурних та політичних змін на бальну хореографію. Післявоєнний час вплинув на розвиток мистецтва та соціум в цілому. Розвиток засобів масової інформації, урбанізація, індустріалізація — це все стало важливими факторами для подальшого розвитку та розповсюдження бального танцю як виду мистецтва серед різного соціального класу. У 1950-60-х роках бальний танець зазнає нових форм розповсюдження завдяки телевізійним шоу, передачам та конкурсам. Як зазначає Вілкінсон, "бальні танці стали доступними для ширшої аудиторії, що сприяло їх масовій популяризації в різних країнах" [4, с. 46].

Дуже важливим етапом для розширення культури бальних танців був розвиток конкурсів. Цей період відіграв велику роль, спортивні клуби організовували міжнародні змагання, що привертало увагу професіоналів та аматорів. Також розвиток медіа надав танцям розповсюдження та впровадження нових стилів у бальну культуру, наприклад такі як джаз, рок-н-ролл та латина. Як зазначає Флорес, "глобалізація зробила бальні танці засобом міжкультурного обміну, що сприяло їх популярності в різних куточках світу" [1, с. 130].

Професіоналізація бальних танців та розвиток технічних стандартів. У період другої половини ХХ століття набуло свого значення техніка в танцях. Вже було замало добре рухатись, це мало бути технічно. Тому з'явилася певна стандартизація рухів та фігур, також нові професійні школи танців, що розвинуло техніку танцю. Це все підвищило рівень танцювальної майстерності та професійного ставлення щодо цього. Як стверджує Вілкінсон: "Технічна підготовка танцюристів досягла рівня, який дозволив бальним танцям вийти на новий рівень змагань та виконання" [4, с. 55].

Завдяки поширенню міжнародних конкурсів з'явилися загальновизнані стандарти для оцінки виконавчої майстерності. Були винайдені чіткі критерії оцінки техніки, музичності виконання та артистичності. Такі зміни дозволили не тільки підвищити рівень свідомості та технічності, але і привернути увагу широкої аудиторії.

Як зазначає Джонсон, "завдяки стандартизації техніки та підвищенню рівня професіоналізації, бальні танці перетворилися на одну з найбільш технічно складних форм танцювального мистецтва" [2, с. 107].

Культурне збагачення бальної хореографії та інтеграція латиноамериканських танців. Найбільшим впливом на бальну хореографію стали латиноамериканські танці. Ця інтеграція збільшила емоційну та ритмічну складові завдяки таким танцям як самба, ча ча ча, румба, пасодобль, джайв. Джонсон стверджує: "Латиноамериканські ритми принесли до бальних танців

динамічність і свободу, що дозволило їм відкритися для нової аудиторії та отримати новий імпульс у розвитку" [2, с. 95].

Завдяки латиноамериканським танцям, бальні танці вийшли на новий етап та можливості розвитку. Це сприяло новій креативності та різноманіттю хореографії, що розбавила класичну техніку європейської програми. Латина також сприяла розвитку імпровізації під музичні ритми. Це сприяло розширити свій репертуар бальним танцям та стати привабливими на більш широку аудиторію.

Щодо розвитку та популяризації спортивних бальних танців через мас-медіа, то наведемо декілька прикладів. Транслявання конкурсів спортивних бальних танців привертало увагу все більшої і більшої аудиторії. За цим цікаво спостерігати. Тому згодом стали з'являтися різні телешоу. Великим впливом телебачення на бальні танці стали такі програми, як "Dancing with the Stars" в Америці, що згодом з'явилося і в Україні, та "Strictly Come Dancing" у Великій Британії, що з'явилися у 2000-х роках, але свого початку це набуло ще у середині ХХ століття, 1949 року, з появою шоу "Come Dancing" у Великій Британії. Телебачення тоді дозволило людям спостерігати та залучати інтерес людей до цього мистецтва. Можна було не виходячи з дому розучити нові рухи з екрану телевізора, дізнатися які стилі існують та як це виглядає у професіоналів та аматорів. Вілкінсон стверджує: "Засоби масової інформації відіграли ключову роль у популяризації бальних танців, роблячи їх доступними для людей будь-якого віку і статусу" [4, с. 70].

На ряду з телебаченням також зіграли роль фільми, де актори відтворювали танцювальні сцени класичної бальної хореографії та радіо, де транслювали музику, яка поширювала бальні ритми у маси. Такі фільми, як "Шалено закохані" закріпили танці, як культурний еталон у світогляді гляда, бо головні герої виконують у сценах класичні бальні танці.

Також завдяки відомим зіркам, танці пригортали все більше уваги. Наприклад Грейс Келлі, Фред Астер та Джин Келлі стали іконами бального танцю у кіноіндустрії.

Перспективи подальших досліджень та висновки. Наразі можна сказати, що розвиток бальної хореографії у період другої половини ХХ століття демонструє вплив технічних, соціальних та політичних змін у культурі. Завдяки глобалізації та засобам масової інформації бальні танці трансформувалися з елітарного виду мистецтва у масову культуру. Завдяки стандартизації і впровадження латиноамериканської програми, танці стали доступними для більш широкої аудиторії.

Хочеться відмітити, що мистецтво бального танцю – це не тільки про розвагу, але і про комунікацію між людьми, культурами, чоловіком та жінкою. Роль бальних танців відображає здебільшого традиційну роль між чоловіком та жінкою, що зберігає якості чоловічої та жіночої енергії між партнерами. Тож друга половина ХХ століття більш про вихід бальної культури на міжнародний рівень, появу змагань між країнами та об'єднання все визнаних стандартів.

Особливо сприяють розвитку танцювальної індустрії – інновації, що відбуваються і в сьогоденні. **Подальші перспективи досліджень** включають в себе те, як сучасні тенденції впливають на спортивний танець сьогодні. Наприклад таке явище як віртуальна реальність, онлайн навчання та курси. В нас

час не обов'язково мати набагато більше ніж час та бажання. Тому здебільш танці стають все більш доступними кожному, хто хоче навчатися і проявляти себе. Навіть з точки зору фінансування, якщо ви встигли відрізнитися особливими успіхами, то можете розраховувати на фінансову підтримку з боку спонсорів. Важливу роль відіграє розвиток соціальних мереж та їх вплив на популяризацію танцю. В заключення можемо сказати, що є за чим надалі спостерігати, та танець однозначно набуває все більшого значення у соціокультурному розвитку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Флорес Р. *Соціокультурні аспекти розвитку бальних танців*. Київ: Наукова думка, 2015. 230 с.
2. Джонсон Р. *Latin Dance and Its Influence*. Нью-Йорк: Harper Collins, 1998. 310 с.
3. Романчук В. *Танцювальна культура у контексті соціальних змін*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 192 с.
4. Вілкінсон Дж. *Техніка бальних танців XX століття*. Лондон: DancePress, 2000. 250 с.
5. Савчин К. *Культура бальних танців: історія та перспективи розвитку*. Київ: Мистецтво, 2005. 275 с.

Науковий керівник кандидатка педагогічних наук, доцентка Терешенко Н.В.